

Asia: VN/23102/2020

Sosiaali- ja terveysministeriön lausuntopyyntö sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen käyttöoikeuksia koskevasta asetuluonnoksesta

Osa 1. Yleinen palaute asetuluonnoksesta

a. Onko asetuksessa esitetty käyttöoikeuksien perusteiden kokonaisuus selkeä ja ymmärrettävä?

Kyllä

Perustelut, miksi ei ole ymmärrettävä

-

Muutosehdotus em. osion parantamiseksi tai muu kommentti

-

b. Onko asetuksessa esitetty käyttöoikeuksien perusteet toteutettavissa käytössänne olevaan tietojärjestelmään?

On osin tehtävissä, osin ei

Muutosehdotus tai muu kommentti

Miten varmistetaan, että esim. kotihoidon tai asumispalvelujen työntekijän ei tarvitse tehdä kirjauksia kahteen eri järjestelmään, potilastietojärjestelmään ja sosiaalipalvelujen järjestelmään?

c. Onko asetuksessa esitetty käyttöoikeuksien perusteet riittävät kattavat, jotta niiden perusteella voidaan antaa käyttöoikeudet kaikille asiakastietoja käsitteleville henkilöille?

-

Perustelut, miksi ei ole ymmärrettävä

-

Muutosehdotus tai muu kommentti

-

d. Kuinka suuren osan työntekijöistä kohdalla käyttöoikeuksien laajuus muuttuu asetuksen myötä?

Kotihoidossa ja asumispalveluissa asiakasta koskevia tietoja joudutaan mahdollisesti hakemaan kahdesta eri järjestelmästä; terveystietoja terveydenhuollon potilasjärjestelmästä ja sosiaalihuollon tietoja sosiaalihuollon järjestelmästä.

e. Miten asetusluonnoksen mukaiset käyttöoikeudet muuttaisivat ammattihenkilöiden työtä?

Mikäli joudutaan käyttämään kahta järjestelmää, vaarana on, että asiakkaan kokonaistilanteen arviointi / hoito vaarantuu. Myös käytännön ammattihenkilöiden työmäärä lisääntyisi.

a. kustannukset euroina

-

b. työmäärä (htkk)

-

c. muutosten toimeenpanon edellyttämä aika kuukausina

-

d. tietojärjestelmämuutokset

Kyllä

Jos kyllä, kerro tarkemmin minkälaisia muutoksia

Tällä hetkellä käytössä myös sosiaalihuollon palveluissa (kotihoito ja asumispalvelut) potilastietojärjestelmä Pegasos. Kotihoidon ja asumispalvelujen päätöksentekoa ja kirjaamista varten tulee jatkossa olla myös sosiaalihuollon järjestelmä. Sosiaalipalvelujen päätökset tulisi näkyä sos-Kannassa ja tällöin ainakin päätöksen tekevä sosiaalityöntekijä joutuu käyttämään kahta tietojärjestelmää, esim. Efficaa päätöksen tekoon ja siirtämään /kirjaamaan päätöksen Pegasokseen, jotta myönnetty esim. kotihoidon palvelu saadaan toteutukseen. Kaksinkertainen kirjaaminen on turhaa ja kustannustehotonta.

Lisäksi esim. kotihoidon perusasiakastyöstä valtaosa on terveydenhuoltoon kuuluvaa työtä, esim. lääkeshoidon toteutusta, sovittua kuntoutusta, annetun lääkityksen seuranta (sekä somaattisen että mielenterveyden) ja asiakkaan voimien yleistä seuranta ja tulisi kirjata terveydenhuollon järjestelmään, jotta se on hoitovastuussa olevan lääkärin käytettävissä. Perustason lähihoitajaa ei voitane velvoittaa kirjaamaan tietoja kahteen eri järjestelmään eli potilas- tai asiakasjärjestelmään. Potilaan/asiakkaan kokonaistilanteen seuranta vaarantuu, jos lainsäädäntö vaatii kirjaukset kahteen eri järjestelmään.

Osa 2. Käyttöoikeudet terveydenhuollossa

Missä palveluissa olisi välttämätöntä olla käyttöoikeus kaikkiin asiakastietoihin?

Valvontaan liittyvät tehtävät, kanteluihin ja muistutuksiin vastaaminen.

Onko laaja-alainen työtehtävä tunnistettavissa pykälässä mainituissa palveluissa?

-

**Vastaako käyttöoikeuksien laajuus kyseisissä työtehtävissä välttämättä tarvittavia tietoja?
Jos ei, perustelut ja esitä parannusehdotuksia**

-

Missä palveluissa olisi välttämätöntä olla käyttöoikeus pykälän mukaisiin asiakastietoihin?

-

Onko rajattu hoidollinen työtehtävä tunnistettavissa pykälässä mainituissa palveluissa?

-

**Vastaako käyttöoikeuksien laajuus kyseisissä työtehtävissä välttämättä tarvittavia tietoja?
Jos ei, perustelut ja esitä parannusehdotuksia**

-

Missä palveluissa olisi välttämätöntä olla käyttöoikeus pykälän mukaisiin asiakastietoihin?

-

Onko hoidon tuen työtehtävä tunnistettavissa pykälässä mainituissa palveluissa?

-

**Vastaako käyttöoikeuksien laajuus kyseisissä työtehtävissä välttämättä tarvittavia tietoja?
Jos ei, perustelut ja esitä parannusehdotuksia**

-

Missä palveluissa olisi välttämätöntä olla käyttöoikeus pykälän mukaisiin asiakastietoihin?

-

**Vastaako käyttöoikeuksien laajuus kyseisissä työtehtävissä välttämättä tarvittavia tietoja?
Jos ei, perustelut ja esitä parannusehdotuksia**

-

Missä palveluissa olisi välttämätöntä olla käyttöoikeus pykälän mukaisiin asiakastietoihin?

-

**Vastaako käyttöoikeuksien laajuus kyseisissä työtehtävissä välttämättä tarvittavia tietoja?
Jos ei, perustelut ja esitä parannusehdotuksia**

-

Tulisiko opiskeluhooltoon kuuluva terveydenhuolto (koulu- ja opiskeluterveydenhuolto ja opiskeluhoollon psykologipalvelut) olla oma palvelunsa asetuksen 3 §:ssa?

-

Mitä potilastietoja opiskeluhoollissa välttämättä tarvitaan?

Mielenterveyspalvelujen tarve kasvaa ja toimittaessa ns. yhden luukun periaatteella: nuoren hoito tulee olla mahdollista toteuttaa kokonaisuutena tarkoituksenmukaisimmassa paikassa joko opiskeluhoollissa tai perheneuvollissa tai sote-keskuksen mielenterveyspalveluissa. Tulossa oleva lastensuojelulain muutos edellyttää avohoidon vahvistamista ja yhteistyötä niin opiskeluterveydenhuollon kuin mielenterveyspalvelujen ja muiden perhepalvelujen kanssa. Oppivelvollisuuden nosto 18-vuoteen tulee huomioida myös opiskeluhoollissa ja siellä tarvittavissa potilastiedoissa, esim. ehkäisyneuvolan ja omalääkärin tiedot.

Lainsäädännön tulee mahdollistaa moniammatillinen työ ilman suostumusmenettelyä, koska se on edellytys vaikuttavalle toiminnalle, johon sote-uudistuksessa pyritään.

Missä palveluissa ja työtehtävissä välttämättä tarvitaan opiskeluhoollon potilastietoja?

-

Osa 3. Käyttöoikeudet sosiaalihoollissa

Missä palveluissa olisi välttämätöntä olla käyttöoikeus pykälän mukaisiin asiakastietoihin?

Valvontatehtävät, kanteluihin ja muistutuksiin vastaaminen.

**Vastaako käyttöoikeuksien laajuus kyseisissä työtehtävissä välttämättä tarvittavia tietoja?
Jos ei, perustelut ja esitä parannusehdotuksia**

-

Missä palveluissa olisi välttämätöntä olla käyttöoikeus pykälän mukaisiin asiakastietoihin?

Palvelupäätösten tekijät

Julkisilla ja yksityisillä sosiaalihoollon palveluntuottajilla oikeus asiakassuunnitelmaan, sekä niihin sosiaalipalveluja koskeviin asiakastietoihin, joita palveluntuottaja tarjoaa. Tärkeää on, että näissä tehtävissä on oikeus asiakkaan terveystietoihin, kuten 17 § on esitetty.

Ammattihenkilöiden ja asiakkaan turvallisen hoidon kannalta on olennaista, että ammattihenkilöt löytäisivät asiakasta koskevat tiedot samasta järjestelmästä ja että myös kirjaaminen tapahtuisi yhteen järjestelmään.

**Vastaako käyttöoikeuksien laajuus kyseisissä työtehtävissä välttämättä tarvittavia tietoja?
Jos ei, perustelut ja esitä parannusehdotuksia**

-

Missä palveluissa olisi välttämätöntä olla käyttöoikeus pykälän mukaisiin asiakastietoihin?

-

**Vastaako käyttöoikeuksien laajuus kyseisissä työtehtävissä välttämättä tarvittavia tietoja?
Jos ei, perustelut ja esitä parannusehdotuksia**

-

Missä palveluissa olisi välttämätöntä olla käyttöoikeus pykälän mukaisiin asiakastietoihin?

Julkisilla ja yksityisillä sosiaalihuollon palveluntuottajilla oikeus asiakassuunnitelmaan, sekä niihin sosiaalipalveluja koskeviin asiakastietoihin, joita palveluntuottaja tarjoaa. Tärkeää on, että näissä tehtävissä on oikeus asiakkaan terveystietoihin, kuten 17 § on esitetty.

Ammattihenkilöiden ja asiakkaan turvallisen hoidon kannalta on olennaista, että ammattihenkilöt löytäisivät asiakasta koskevat tiedot samasta järjestelmästä ja että myös kirjaaminen tapahtuisi yhteen järjestelmään.

**Vastaako käyttöoikeuksien laajuus kyseisissä työtehtävissä välttämättä tarvittavia tietoja?
Jos ei, perustelut ja esitä parannusehdotuksia**

-

Missä palveluissa olisi välttämätöntä olla käyttöoikeus pykälän mukaisiin asiakastietoihin?

-

**Vastaako käyttöoikeuksien laajuus kyseisissä työtehtävissä välttämättä tarvittavia tietoja?
Jos ei, perustelut ja esitä parannusehdotuksia**

-

Missä palveluissa olisi välttämätöntä olla käyttöoikeus pykälän mukaisiin asiakastietoihin?

-

**Vastaako käyttöoikeuksien laajuus kyseisissä työtehtävissä välttämättä tarvittavia tietoja?
Jos ei, perustelut ja esitä parannusehdotuksia**

-

Missä palveluissa olisi välttämätöntä olla käyttöoikeus pykälän mukaisiin asiakastietoihin?

Kotihoidossa ja asumispalveluissa tulee olla oikeus potilastietoihin pykälä mukaisesti.

**Vastaako käyttöoikeuksien laajuus kyseisissä työtehtävissä välttämättä tarvittavia tietoja?
Jos ei, perustelut ja esitä parannusehdotuksia**

-

Mitä sosiaalihuollon asiakastietoja kuraattoripalvelussa välttämättä tarvitaan?

-

Missä palveluissa ja työtehtävissä välttämättä tarvitaan kuraattoripalvelun asiakastietoja?

-

Osa 4. Käyttöoikeudet sosiaali- ja terveydenhuollon muissa tehtävissä

Missä palveluissa olisi välttämätöntä olla käyttöoikeus pykälän mukaisiin asiakastietoihin?

-

**Vastaako käyttöoikeuksien laajuus kyseisissä työtehtävissä välttämättä tarvittavia tietoja?
Jos ei, perustelut ja esitä parannusehdotuksia**

-

Missä palveluissa olisi välttämätöntä olla käyttöoikeus pykälän mukaisiin asiakastietoihin?

-

**Vastaako käyttöoikeuksien laajuus kyseisissä työtehtävissä välttämättä tarvittavia tietoja?
Jos ei, perustelut ja esitä parannusehdotuksia**

-

Missä palveluissa olisi välttämätöntä olla käyttöoikeus pykälän mukaisiin asiakastietoihin?

-

**Vastaako käyttöoikeuksien laajuus kyseisissä työtehtävissä välttämättä tarvittavia tietoja?
Jos ei, perustelut ja esitä parannusehdotuksia**

-

Osa 5. Muu palaute

Muita huomioita ja palautetta asetusluonnoksesta

-

Pitkänen Marita
Ylöjärven kaupunki - Ylöjärven kaupunki perusturva